

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ІНСТИТУТ ҐРУНТОЗНАВСТВА ТА АГРОХІМІЇ
імені О. Н. СОКОЛОВСЬКОГО

АГРОХІМІЯ і ҐРУНТОЗНАВСТВО

МІЖВІДОМЧИЙ
ТЕМАТИЧНИЙ
НАУКОВИЙ
ЗБІРНИК

84

2015
International
Year of Soils

ХАРКІВ – 2015

Агрохімія і ґрунтознавство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник.
Випуск 84. – Харків: ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського», 2015. – 146 с.

AGROCHEMISTRY AND SOIL SCIENCE. Collected papers.
No. 84. Kharkiv: NSC ISSAR, 2015. - 146 p.

Збірник публікує наукові статті за результатами теоретичних, експериментальних та методичних досліджень з актуальних напрямів ґрунтознавства, агрохімії, агроєкології, землеробства та інших наук, які містять оригінальну інформацію та обґрунтовані висновки.

Згідно з наказом МОН України від 29.12.2014 № 1528 збірник внесено до Переліку наукових фахових видань України в галузях сільськогосподарські і біологічні науки за спеціальностями:

03.00.18 – ґрунтознавство (біологічні науки),

06.01.03 – агроґрунтознавство і агрофізика (сільськогосподарські науки),

06.01.04 – агрохімія (сільськогосподарські науки).

Мови видання: українська, російська, англійська

Редакційна колегія:

С.А. Балюк д.с-г.н. (відповідальний редактор); ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
Н.А. Білова д.б.н.; Академія митної служби України
Д.С. Булгаков д.б.н.; Інститут ґрунтознавства ім. В.В. Докучаєва (Москва, Росія)
В.Ю. Гончаренко д.с-г.н.; Інститут овочівництва і баштанництва НААН
М.О. Горін д.б.н.; Харківський національний аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва
Г.М. Господаренко д.с-г.н.; Уманський національний ун-т садівництва
Ю.М. Дмитрук д.б.н.; Чернівецький національний ун-т ім. Ю. Федьковича
Л.В. Єстеревська д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
Т.М. Лактіонова к.с-г.н. (відповідальний секретар); ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
В.В. Лапа д.с-г.н.; РУП «Інститут ґрунтознавства та агрохімії» (Мінськ, Білорусь)
М.В. Лісовий д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
В.В. Медведєв д.б.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
М.М. Мірошніченко д.б.н. (заст. відп. редактора); ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
Е.М. Молчанов д.б.н.; Інститут ґрунтознавства ім. В.В. Докучаєва (Москва, Росія)
Б.С. Носко д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
С.М. Польшина д.б.н.; Чернівецький національний ун-т ім. Ю. Федьковича
Є.В. Скрильник д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
Д.Г. Тихоненко д.с-г.н.; Харківський національний аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва
А.П. Травлєєв д.б.н.; Дніпропетровський національний університет
Р.С. Трускавецький д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
А.І. Фатєєв д.с-г.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
Ю.Л. Цапко д.б.н.; ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського»
С.Г. Чорний д.с-г.н.; Миколаївський державний аграрний університет

Склад редакційної колегії затверджено Вченою радою ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського», протокол № 4 від 14.03.2014 р.

Рік заснування: 1966

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20942-10742Пр

Засновник: Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» (ННЦ ІГА) вул. Чайковська, 4, м. Харків, 61024, тел. (057) 704-16-69
e-mail: soilscience @ukr.net
www.agrosoil.yolasite.com

Збірник представлено

- на порталі Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, www.nbuv.gov.ua
- у загальнодержавній реферативній базі даних (РБД) «Україніка наукова»
- у виданні УРЖ «Джерело» Інституту проблем реєстрації інформації НАН України (ІПРІ)

Збірник індексується

наукометричною базою даних РІНЦ (Російський індекс наукового цитування)

Рекомендовано до видання Вченою радою ННЦ ІГА, протокол № 17 від 13.11.2015 р.

ISSN 0587-2596

© Національний науковий центр
«Інститут ґрунтознавства та агрохімії
імені О.Н. Соколовського»

ЗМІСТ

ГРУНТОЗНАВСТВО

Дмитрук Ю.М., Гаврилюк В.Б.

Особливості пізньоголоценової еволюції ґрунтів Передкарпаття..... 6

Нікорич В.А.

Діагностика літогенної неоднорідності бурувато-підзолистих ґрунтів на основі гранулометричного складу..... 11

Черлінка В.Р.

Адаптація великомасштабних карт ґрунтів до їх практичного використання у ГІС..... 20

Ernest C.I., Okafor M.J., Irokwe I.F.

Оценка пригодности земель заболоченного бассейна реки Огоча (штат Имо, юго-восточная Нигерия) для производства риса в условиях дождевого орошения..... 28

Русева С., Розлога Ю., Лунгу М., Вінтіла Р., Лактіонова Т.

Бази даних ґрунтів Болгарії, Молдови, Румунії й України та їх участь у розвитку європейського ґрунтового інформаційного простору..... 35

АГРОХІМІЯ

Христенко А.О., Шаповалова В.С., Нешта А.П.

До проблеми вдосконалення діагностики калійного стану ґрунтів..... 49

ОХОРОНА ТА ВІДНОВЛЕННЯ ГРУНТІВ

Самохвалова В.Л., Лопушняк В.І., Фатсєв А.І., Горякіна В.М., Шимель В.В.

Прогнозування мікроелементного статусу ґрунтової системи для ефективної ремедіації і використання..... 55

Белоліпський В.О., Полулях М.М.

Оцінка вологонакопичення в ґрунтах степових агроландшафтів..... 63

Жуков А.В., Задорожня Г.А.

Оценка экоморфогенеза педозема и чернозема обыкновенного на основе показателей твердости..... 72

Журавель М.Ю., Найдьонова О.Є., Яременко В.В.

Застосування біологічних показників для визначення агроекологічного стану рекультивованих ґрунтів..... 80

Семенов Д.О.

Придатність ґрунтів для органічного землеробства в зоні впливу аеротехногенних викидів підприємств хімічної промисловості..... 88

Найдьонова О.Є.

Вплив біопрепарату Оптимайз 200 на біологічний стан ґрунту в прикореневій зоні рослин сої в умовах органічного землеробства..... 95

Дрозд О.М.

Вплив меліоративного обробітку на властивості темно-каштанового солонцюватого ґрунту Сухого Степу..... 101

Захарова М.А.

Особливості міграції та акумуляції важких металів у зрошуваних агроландшафтах Інгулецької зрошувальної системи..... 105

ІСТОРІЯ НАУКИ

Мигунова Е.С.

Почва как среда обитания растений. Экологическое почвоведение..... 112

Вергунов В.А.

Перша історія науки агрохімії в Україні. (Рецензія на книгу академіка Б.С. Носка

«Сторінки історії агрохімічних досліджень в Україні».....	121
РОБОТИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ	
Сябрук О.П.	
Удосконалення інструментального методу контролю емісії CO ₂ з поверхні ґрунту.....	123
Бородін А.Л., Крилач С.І.	
Вплив параметрів структури ґрунту, створених передпосівним обробітком, та їх динаміки на вологозабезпеченість кукурудзи.....	128
Десятник К.О.	
Зміна структурно-агрегатного складу чорнозему опідзоленого під впливом вапняних меліорантів різного хімічного складу.....	133
Рушенко Л.О.	
Вплив плантажного обробітку чорнозему південного під виноградники на показники його гумусового стану.....	138
Шовковська А.В., Лазебна М.Є.	
Акредитація лабораторій – шлях до підвищення рівня аналітичних робіт у сфері якості ґрунтів.....	141

CONTENT

SOIL SCIENCE

Dmytruk Y.M., Gavrilyuk V.B.	
Features of late Holocene evolution of Precarpathians soil.....	6
Nikorych V.A.	
Diagnostics of the lithogenic heterogeneity of brownish-podzolic soils based on the soil texture analysis	11
Cherlinka V.R.	
Adaptation large-scale maps of soils to their practical use in GIS.....	20
Ernest C.I., Okafor M.J., Irokwe I.F.	
Land suitability evaluation of Ogochie river wetland soils in Ngor-Okpala local government area of Imo state Southeastern Nigeria for rain fed rice production.....	28
Rousseva S., Rozloga Iu., Lungu M., Vintila R., Laktionova T.	
Soil databases of Bulgaria, Moldova, Romania and Ukraine and their participation in the European soil information continuum	35

AGROCHEMISTRY

Khristenko A.O., Shapovalova V.S., Neshta A.P.	
To problems of improve the diagnostics of potassium status of soils.....	49

SOIL PROTECTION and RECLAMATION

Samokhvalova V.L., Lopushnjak V.I., Fateev A.I., Gorjakina V.M., Shymel V.V.	
Forecasting of microelement status of soil system for efficient remediation and using.....	55
Belolipskiy V.O., Polulyakh M.M.	
Evaluation of moisture accumulation in soils of steppe agricultural landscapes.....	63
Zhukov A.V., Zadorozhnaya G.A.	
Pedozem and chernozem ecomorphogenesis assessment by soil penetration resistance data.....	72
Zhuravel N.E., Naydyonova O.E., Yaremenko V.V.	
Application of biological indicators for identifying the agroecological state of reclaimed soils.....	80
Semenov D.O.	
Soil suitability for organic farming within air- technogenic emissions of chemical industry.....	88

<i>Naydyonova O.E.</i>	
Influence of the biological preparation optimize 200 on the ecological state of soil in the root zone of soybeen plants in the conditions of organic farming.....	95
<i>Drozhd O.</i>	
Meliorative soil tillage effect on properties of dark chestnut alkaline soil in Dry Steppe zone.....	101
<i>Zakharova M.A.</i>	
Specifics migration and accumulation of heavy metals in irrigated agricultural landscapes of Ingulets irrigation system.....	105

HISTORY OF SCIENCE

<i>Migunova E.S.</i>	
The soil as a habitat of plants. Ecological Soil Science	112
<i>Vergunov V.A.</i>	
The pioneering history of Agricultural Chemistry science in Ukraine (review of Acad. B.S. Nosko book “Pages of history for agrochemistry researches in Ukraine”).....	121

YOUNG SCIENTISTS RESEARCHES

<i>Syabruk O.P.</i>	
Improvement of operational method for control of CO ₂ emission from the soil surface.....	123
<i>Borodin A.L., Krylach S.I</i>	
Influence of soil structure parameters created by preseeding tillage and their dynamics on moisture supply of corn.....	128
<i>Desyatnik K.O.</i>	
Change of chernozem podzolized structure under the influence of lime ameliorants with different chemical composition.....	133
<i>Rushenko L.O.</i>	
The effect of trenching the chernozem southern in vineyards on the indicators of its humus status.....	138
<i>Shovkovska A.V., Lazebna M.Ey.</i>	
Accreditation of laboratories in the field of soil quality – the way to enhance analytical work.....	141